

**Министерство образования и науки Украины
Национальная академия педагогических наук Украины
Ассоциация университетов Украины
Одесская областная государственная администрация
Одесский городской совет
Одесский областной институт усовершенствования учителей
Образовательно-культурный центр «Институт Конфуция»**

**ЮЖНОУКРАИНСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ К. Д. УШИНСКОГО**

МАТЕРИАЛЫ

III МЕЖДУНАРОДНОГО КОНГРЕССА

**«ГЛОБАЛЬНЫЕ ВЫЗОВЫ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО
ОБРАЗОВАНИЯ В УНИВЕРСИТЕТСКОМ ПРОСТРАНСТВЕ»**

18-21 мая 2017 года

Место проведения:

**Южноукраинский национальный педагогический университет
имени К. Д. Ушинского
(г. Одесса, ул. Старопортофранковская, 26)**

**Одесса
2017**

Навчаючись педагогічній справі, студент, на відміну від досвідченого вчителя, досліджує останні тенденції та ефективні інноваційні підходи в освіті – відповідно є більш теоретично обізнаним. Проте, готовність до експериментальної діяльності і нововведень блокується страхом помилитися, виокремитися або отримати шквал критики. Відповідно, у майбутнього вчителя початкової школи повинна бути сформована внутрішня мотивація до запровадження інноваційної діяльності, на кшталт пізнавальний інтерес щодо дослідження існуючих інноваційних процесів та підвищення ефективності навчально-виховного процесу.

Звертаючи увагу на те, що педагогічна компетентність учителя полягає у єдності його теоретичної та практичної готовності до здійснення педагогічної діяльності [1], яка повинна базуватися на сталій внутрішній мотивації, забезпечення формування інноваційної компетентності майбутнього вчителя початкової школи вважаємо можливим за таких умов:

- високий рівень освіченості в галузі інноваційних підходів до навчального процесу учнів початкової школи, що забезпечується наступністю вивчення дисциплін з методики навчання предметів початкової школи і інноваційних підходів у вивченні цих предметів;
- здатність до швидкого реагування на зміни в освітньому середовищі через постійне дослідження діючих стратегічних документів в галузі початкової освіти;
- формування навчально-пізнавального інтересу у процесі вивчення навчальних дисциплін з використанням активних методів навчання: обмін думками, ідеями; організація занять у формі дискусії з вільним спілкуванням або ділової гри; включення студентів в обговорення проблемної ситуації тощо;
- забезпечення позитивного ставлення до експериментальної діяльності у професійному становленні майбутніх вчителів початкової школи під час педагогічної практики.

Література

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : підручник / І. М. Дичківська. – 2-ге вид., допов. – К. : Академвидав, 2012. – 352 с.
2. Коваль Л.В. Професійна підготовка майбутніх учителів у контексті розвитку початкової освіти : монографія / Людмила Вікторівна Коваль – [2-е вид., перероб. і допов.]. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – 343 с.
3. Майбородюк Н.Д. Дидактичні умови формування усвідомленого ставлення до навчання в учнів початкової школи / Наталя Дмитрівна Майбородюк – Дис. канд. пед. наук: 13.00.09, Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Т., 2014. – 200 с.
4. Пехота О.М. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій : навч. посіб. / О. М. Пехота, В. Д. Будак, А. М. Старева та ін. ; за ред. І. А. Зязюна, О. М. Пехоти. – К. : Вид-во АСК, 2003. – 219 с.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Довженко Т. О.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна

Упевнена інтеграція України до європейської спільноти зумовила реформування української школи в цілому та початкової ланки освіти зокрема. Зараз ми активно аналізуємо основні положення концепції «Нової української школи», обговорюємо як наповнити новим змістом традиційні дисципліни, як надати підготовці вчителя початкової школи не просто траєкторії компетентнісного підходу, сформувати компетенції життєтворчості, життєздатності, активної реалізації власного потенціалу. Такі зміни назрівали давно і є очікуваними для нас та власне й усіх, хто пов'язаний з початковою ланкою освіти. Маємо не лише реалізувати оновити зміст навчання відповідно до нових програм, настав час концептуально нових підручників, і вчитель сьогодні має знати набагато більше, ніж це було, скажімо, 50 та навіть 25 років тому. Цілком зрозуміло, що це зумовило зміни й у навчальних планах підготовки студентів факультетів початкового навчання. Реалії вимагають, щоб ми якісно оновили наповнення цих планів. Сьогодні чинними є різні програми навчання: традиційна, програми з поглибленим вивченням предметів, програми розвивального навчання, програми науково-педагогічного проекту «Інтелект України», авторські програми вчителів гімназій, колегіумів, ліцеїв. До роботи в умовах проектних технологій має бути готовим кожен випускник факультету початкового навчання.

Одним з пріоритетних напрямів реформування української школи є пошук нових підходів до навчання. Так, в умовах викладання традиційного курсу «Методика навчання української мови» варто показувати роботу вчителя за авторськими методиками навчання читання. Сьогодні крім

традиційного способу навчання читання, студенти опановують методики О.М. Кушніра, І.П. Гудзик, В.М. Зайцева, І.Т. Федоренка, І.Г. Пальченко, В.Б. Едигея.

Необхідною умовою інтелектуального зростання учня є залучення його до активної читацької практики.

На факультеті початкового навчання ХНПУ імені Г.С.Сковороди працює Науково-консультативний центр дитячої книги і читання. Необхідно зазначити, що подібних центрів у педагогічних ВНЗ немає, центр є оригінальним утворенням нашого університету, спрямованим на позитивне професійне формування майбутніх педагогів. На сьогодні Центр має чисельний бібліотечний фонд, унікальні дитячі періодичні видання (зібрано дитячі журнали за останні 30 років), сформовано фонд виставок різної тематики (це й виставки до ювілейних дат дитячих письменників, це виставки жанрової літератури, виставки методичного спрямування «Як навчити дитину читати», «Як швидко вивчити вірш напам'ять», «Як організувати театр у школі» тощо). Особливо цінними є матеріали Центру щодо різних методик організації дитячого читання, формування кола читацьких інтересів, аналіз зарубіжного досвіду з питань формування дитини як повноцінного читача.

Інноваційним напрямом підготовки майбутнього вчителя до проведення уроків навчання грамоти є система методичної роботи, що поєднує традиційні та авторські методики. Саме зі студентами нашого факультету було апробовано методику навчання письма ліворуких дітей, яку розробила І.В. Цєпова.

Відповідно до чинного законодавства, де проголошено підтримку не лише державної мови, а й мов національних меншин маємо готувати майбутніх учителів до роботи в двомовному середовищі.

Сучасні студенти обізнані з системою роботи вальдорфської школи. Ми залучені до участі в науково-методичному експерименті всеукраїнського рівня «Розвиток вальдорфської педагогіки в Україні» (координатор – доктор педагогічних наук, професор О.М. Іонова).

У підготовці майбутнього вчителя варто спиратися на передовий педагогічний досвід. На факультеті запроваджено роботу школи професійного зростання студента, яка має на меті ознайомити майбутніх учителів початкових класів з новими методиками навчання, з роботою вчителя в інноваційних умовах. На сьогодні укладено договори про співпрацю з кількома школами, які здійснюють підготовку молодших школярів в умовах інноватики, зокрема за програмами науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (науковим керівником цього проекту є доктор педагогічних наук, професор І.В. Гавриш). Нами розроблено алгоритм співпраці з кращими вчителями, які працюють за програмою проекту. Ураховуючи позитивний досвід педагогічних училищ та коледжів, з 1 семестру цього навчального року школа професійного зростання запровадила день підготовки на базі школи. Теоретичний матеріал поєднується у нас з навчанням в умовах школи. Наприклад, лекції з дидактики ми поєднуємо з уроком вчителя-практика, показуємо традиційний урок та урок за програмою проекту. Учителі проводять майстер-класи, де демонструють кращі форми роботи. Моніторинг доводить, що такий підхід уже дав позитивні результати: студенти більш мотивовані до теоретичного навчання, активно відвідують майстер-класи вчителів, ведуть педагогічні щоденники, укладають перелік запитань до вчителя-практика. Це дало нам підстави, починаючи з 2-го семестру, залучити до такої роботи студентів усіх курсів.

Отже, реформування початкової ланки освіти на основі такого підходу до організації навчального процесу у педагогічному ВНЗ дає можливість кожному студенту ознайомитися не лише з передовим педагогічним досвідом, а й провести паралелі між теорією навчання та практикою, самому побачити методику роботи вчителя, відвідати майстер-клас, узагальнити такий підхід та визначити власне бачення своєї роботи в такій системі.

Сьогодні назріла потреба запровадити відповідні норми, що сприятимуть підвищенню рівня підготовки майбутнього вчителя початкової школи, а саме:

1. З метою мотивації до навчання потенційно здібної молоді, пропонуємо розробити комплекс заходів, щодо державної підтримки підготовки сучасного вчителя на бюджетній основі, та надання адресної допомоги, створення бази пільгового кредитування для вступників до педагогічних ВНЗ.

2. Відновити практику обов'язкового відпрацювання упродовж 3-х років випускників факультетів початкової освіти, які навчалися за рахунок бюджетних коштів. Це сприятиме тому, що в школу підуть фахівці з кращою фундаментальною підготовкою.

3. Обов'язково запровадити підготовку майбутніх фахівців за рівнем «Магістр. Учитель початкових класів». Цей рівень магістерської підготовки дозволить підготувати фахівця здатного швидко реагувати на зміни життя та суспільні запити: вміти розробляти програми, удосконалювати типові програми, створювати не лише наочність для уроків, а й методичні рекомендації, де буде передано кращий педагогічний досвід.